SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 725/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta doc. JUDr. Branislava Fridricha, PhD., vedené pod sp. zn. Rvp 17168/2013, sp. zn. Rvp 17169/2013, sp. zn. Rvp 17170/2013, sp. zn. Rvp 17171/2013, sp. zn. Rvp 17172/2013, sp. zn. Rvp 17173/2013, sp. zn. Rvp 17174/2013, sp. zn. Rvp 17175/2013, sp. zn. Rvp 17176/2013, sp. zn. Rvp 17177/2013, sp. zn. Rvp 17178/2013, sp. zn. Rvp 17179/2013, sp. zn. Rvp 17180/2013, sp. zn. Rvp 17181/2013, sp. zn. Rvp 17182/2013, sp. zn. Rvp 17183/2013, sp. zn. Rvp 17184/2013, sp. zn. Rvp 17185/2013, sp. zn. Rvp 17186/2013, sp. zn. Rvp 17187/2013, sp. zn. Rvp 17188/2013, sp. zn. Rvp 17189/2013, sp. zn. Rvp 17190/2013, sp. zn. Rvp 17191/2013, sp. zn. Rvp 17192/2013, sp. zn. Rvp 17193/2013, sp. zn. Rvp 17194/2013, sp. zn. Rvp 17195/2013, sp. zn. Rvp 17196/2013, sp. zn. Rvp 17197/2013, sp. zn. Rvp 17198/2013, sp. zn. Rvp 17199/2013, sp. zn. Rvp 17200/2013, sp. zn. Rvp 17201/2013, sp. zn. Rvp 17202/2013, sp. zn. Rvp 17203/2013, sp. zn. Rvp 17204/2013, sp. zn. Rvp 17205/2013, sp. zn. Rvp 17206/2013, sp. zn. Rvp 17207/2013, sp. zn. Rvp 17208/2013, sp. zn. Rvp 17209/2013, sp. zn. Rvp 17210/2013, sp. zn. Rvp 17211/2013, sp. zn. Rvp 17212/2013 a sp. zn. 17213/2013, ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 NcC 54/2013 zo 6. februára 2013, sp. zn. 5 NcC 308/2013 z 19. marca 2013, sp. zn.

10 NcC 55/2012 a sp. zn. 10 NcC 59/2012 zo 7. februára 2013, sp. zn. 7 NcC 84/2013 z 13. februára 2013, sp. zn. 5 NcC 95/2012, sp. zn. 8 NcC 190/2013, sp. zn. 5 NcC 37/2013, sp. zn. 5 NcC 22/2013, sp. zn. 5 NcC 28/2013, sp. zn. 5 NcC 31/2013, sp. zn. 5 NcC 49/2013, sp. zn. 5 NcC 27/2013, sp. zn. 5 NcC 34/2013, sp. zn. 5 NcC 20/2013, sp. zn. 5 NcC 23/2013, sp. zn. 5 NcC 38/2013, sp. zn. 5 NcC 29/2013, sp. zn. 5 NcC 26/2013, sp. zn. 5 NcC 32/2013, sp. zn. 10 NcC 56/2012, sp. zn. 10 NcC 58/2012, sp. zn. 8 NcC 191/2013 a sp. zn. 10 NcC 54/2012 z 28. februára 2013, sp. zn. 10 NcC 29/2013, sp. zn. 10 NcC 35/2013 z 23. januára 2013, sp. zn. 8 NcC 30/2013 z 25. februára 2013, sp. zn. 9 NcC 30/2013 z 31. januára 2013, sp. zn. 10 NcC 37/2013, sp. zn. 10 NcC 27/2013, sp. zn. 8 NcC 20/2013, sp. zn. 8 NcC 21/2013, sp. zn. 8 NcC 23/2013, sp. zn. 8 NcC 19/2013, sp. zn. 8 NcC 24/2013, sp. zn. 10 NcC 33/2013, sp. zn. 10 NcC 21/2013, sp. zn. 10 NcC 25/2013, sp. zn. 10 NcC 26/2013 a sp. zn. 10 NcC 31/2013 z 30. januára 2013, sp. zn. 6 NcC 275/2013 z 27. februára 2013, sp. zn. 8 NcC 88/2013, sp. zn. 8 NcC 89/2013, sp. zn. 8 NcC 85/2013, sp. zn. 8 NcC 84/2013 a sp. zn. 8 NcC 83/2013 zo 14. februára 2013, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 17168/2013, sp. zn. Rvp 17169/2013, sp. zn. Rvp 17170/2013, sp. zn. Rvp 17171/2013, sp. zn. Rvp 17172/2013, sp. zn. Rvp 17173/2013, sp. zn. Rvp 17174/2013, sp. zn. Rvp 17175/2013, sp. zn. Rvp 17176/2013, sp. zn. Rvp 17177/2013, sp. zn. Rvp 17178/2013, sp. zn. Rvp 17179/2013, sp. zn. Rvp 17180/2013, sp. zn. Rvp 17181/2013, sp. zn. Rvp 17182/2013, sp. zn. Rvp 17183/2013, sp. zn. Rvp 17184/2013, sp. zn. Rvp 17185/2013, sp. zn. Rvp 17186/2013, sp. zn. Rvp 17187/2013, sp. zn. Rvp 17188/2013, sp. zn. Rvp 17189/2013, sp. zn. Rvp 17190/2013, sp. zn. Rvp 17191/2013, sp. zn. Rvp 17192/2013, sp. zn. Rvp 17193/2013, sp. zn. Rvp 17194/2013, sp. zn. Rvp 17195/2013, sp. zn. Rvp 17196/2013, sp. zn. Rvp 17197/2013, sp. zn. Rvp 17198/2013, sp. zn. Rvp 17199/2013, sp. zn. Rvp 17200/2013, sp. zn. Rvp 17201/2013, sp. zn. Rvp 17202/2013, sp. zn. Rvp 17203/2013, sp. zn. Rvp 17204/2013, sp. zn. Rvp 17205/2013, sp. zn. Rvp 17206/2013, sp. zn. Rvp 17207/2013, sp. zn. Rvp 17208/2013, sp. zn. Rvp 17209/2013, sp. zn.

Rvp 17210/2013, sp. zn. Rvp 17211/2013, sp. zn. Rvp 17212/2013 a sp. zn. 17213/2013 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 17168/2013.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na ich prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 7. júna 2013 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta doc. JUDr. Branislava Fridricha, PhD., ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 NcC 54/2013 zo 6. februára 2013, sp. zn. 5 NcC 308/2013 z 19. marca 2013, sp. zn. 10 NcC 55/2012 a sp. zn. 10 NcC 59/2012 zo 7. februára 2013, sp. zn. 7 NcC 84/2013 z 13. februára 2013, sp. zn. 5 NcC 95/2012, sp. zn. 8 NcC 190/2013, sp. zn. 5 NcC 37/2013, sp. zn. 5 NcC 22/2013, sp. zn. 5 NcC 28/2013, sp. zn. 5 NcC 31/2013, sp. zn. 5 NcC 49/2013, sp. zn. 5 NcC 27/2013, sp. zn. 5 NcC 34/2013, sp. zn. 5 NcC 20/2013, sp. zn. 5 NcC 23/2013, sp. zn. 5 NcC 38/2013, sp. zn. 5 NcC 29/2013, sp. zn. 5 NcC 26/2013, sp. zn. 5 NcC 32/2013, sp. zn. 10 NcC 56/2012, sp. zn. 10 NcC 58/2012, sp. zn. 8 NcC 191/2013 a sp. zn. 10 NcC 54/2012 z 28. februára 2013, sp. zn. 10 NcC 29/2013 a sp. zn. 10 NcC 35/2013 z 23. januára 2013, sp. zn. 8 NcC 30/2013 z 25. februára 2013, sp. zn. 9 NcC 30/2013 z 31. januára 2013, sp. zn. 10 NcC 37/2013, sp. zn. 10 NcC 27/2013, sp. zn. 8 NcC 20/2013, sp. zn. 8 NcC 21/2013, sp. zn. 8 NcC 23/2013, sp. zn. 8 NcC 19/2013, sp. zn. 8 NcC 24/2013, sp. zn. 10 NcC 33/2013, sp. zn. 10 NcC 21/2013, sp. zn. 10 NcC 25/2013, sp. zn. 10 NcC 26/2013 a sp. zn. 10 NcC 31/2013 z 30. januára 2013, sp. zn. 6 NcC 275/2013 z 27. februára 2013, sp. zn. 8 NcC 88/2013, sp. zn. 8 NcC 89/2013, sp. zn.

8 NcC 85/2013, sp. zn. 8 NcC 84/2013 a sp. zn. 8 NcC 83/2013 zo 14. februára 2013 (ďalej spolu aj „napadnuté uznesenia“).

Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka doručila Okresnému súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) žaloby o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, ktorými sa proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, domáha svojich nárokov podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „žaloby o náhradu škody“). Ku vzniku škody malo podľa nej dôjsť kontinuálnym a zásadným zásahom do jej základných práv, najmä práva na poskytnutie súdnej ochrany v zákonom predpokladanej kvalite a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v exekučných konaniach vedených okresným súdom, ktorých účastníkom bola sťažovateľka (oprávnená, pozn.). Konania, predmetom ktorých sú nároky sťažovateľky na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy proti Slovenskej republike, sú okresným súdom vedené pod sp. zn. 8 C 242/2012, sp. zn. 10 C 262/2012, sp. zn. 6 C 115/2012, sp. zn. 6 C 95/2012, sp. zn. 6 C 104/2012, sp. zn. 6 C 122/2012, sp. zn. 7 C 181/2012, sp. zn. 7 C 228/2012, sp. zn. 7 C 265/2012, sp. zn. 6 C 130/2012, sp. zn. 7 C 232/2012, sp. zn. 7 C 208/2012, sp. zn. 7 C 275/2012, sp. zn. 7 C 227/2012, sp. zn. 7 C 230/2012, sp. zn. 7 C 219/2012, sp. zn. 7 C 175/2012, sp. zn. 7 C 210/2012, sp. zn. 7 C 271/2012, sp. zn. 7 C 176/2012, sp. zn. 8 C 249/2012, sp. zn. 7 C 276/2012, sp. zn. 7 C 249/2012, sp. zn. 7 C 274/2012, sp. zn. 7 C 204/2012, sp. zn. 7 C 185/2012, sp. zn. 7 C 253/2012, sp. zn. 7 C 199/2012, sp. zn. 7 C 179/2012, sp. zn. 7 C 273/2012, sp. zn. 7 C 256/2012, sp. zn. 7 C 182/2012, sp. zn. 7 C 223/2012, sp. zn. 7 C 222/2012, sp. zn. 7 C 226/2012, sp. zn. 7 C 201/2012, sp. zn. 6 C 111/2012, sp. zn. 7 C 191/2012, sp. zn. 6 C 96/2012, sp. zn. 6 C 108/2012, sp. zn. 6 C 109/2012, sp. zn. 6 C 110/2012, sp. zn. 6 C 119/2012, sp. zn. 6 C 136/2012, sp. zn. 6 C 139/2012 a sp. zn. 6 C 141/2012 (ďalej spolu aj „predmetné konania prvostupňového súdu“).

Sťažovateľka v sťažnostiach poukazuje predovšetkým na skutočnosť, že práve nesprávny úradný postup okresného súdu poznačený zbytočnými prieťahmi bol dôvodom podania jej žalôb o náhradu škody okresnému súdu, ktorý je zároveň podľa Občianskeho

súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) súdom príslušným na prerokovanie a rozhodnutie týchto vecí.

Sťažovateľka v záujme ochrany svojho práva na spravodlivé konanie sformulovala *„už v úvode podanej žaloby požiadavku na to, aby nadriadený súd rozhodol pred prvotným prejednaním veci o prikázaní veci (tohto sporu) inému súdu, pretože sudcovia miestne a vecne príslušného“* okresného súdu *„sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vzhľadom na ich pomer k veci a k účastníkovi konania (námietka zaujatosti z objektívneho pohľadu)“*. V rámci odôvodnenia svojej požiadavky okrem iného poukázala na skutočnosť, že okresný súd, ktorý zapríčinil svojím nesprávnym úradným postupom vznik škody na jej strane, nemôže byť zároveň orgánom súdnej moci, ktorý bude o tejto škode rozhodovať, ďalej na to, že takýmto postupom by došlo k nerešpektovaniu zásady nemo debet esse iudex in propria causa, a taktiež poukázala na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa rozhodovania o nestrannosti zákonného sudcu.

Napadnuté uznesenia krajského súdu sú podľa sťažovateľky nesprávne, spôsobujúce zásah do jej práv, konkrétne:

«- základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, t. j. práva na súdnu ochranu a osobitne práva na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy SR) a práva na prerokovanie veci nestranným súdom;

- základného práva na spravodlivý súdny proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“), t. j. práva na nestranný súd zriadený zákonom.»

Sťažovateľka v rámci svojej argumentácie poukázala na právne závery obsiahnuté v judikatúre ústavného súdu (napr. II. ÚS 283/09, III. ÚS 116/06, II. ÚS 336/09, III. ÚS 47/05, III. ÚS 71/97, I. ÚS 46/05, IV. ÚS 345/09), ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“) týkajúce sa rozhodovania o nestrannosti zákonného sudcu (rozsudok ESĽP Findlay v. Spojené kráľovstvo z 25. februára 1997, odsek 73; rozsudok ESĽP Kyprianou v. Cyprus z 15. decembra 2005).

V predmetných konaniach vedených okresným súdom bude podľa sťažovateľky nevyhnutné na základe vykonaného dokazovania posúdiť, či a akým spôsobom došlo k uskutočneniu nesprávneho úradného postupu, pričom pri danom právnom stave bude takéto posudzovanie uskutočňovať súd, ktorý nesprávny úradný postup vykonal a spôsobil ním škodu žalobcovi. V tomto prípade preto existuje legitímny dôvod pochybovať o nestrannosti okresného súdu, ako aj nestrannosti sudcov tohto súdu, a to najmä preto, že:

„a) Žalobca chce, aby v konaní boli vypočutí ako svedkovia sudcovia okresného súdu na ktorom došlo k vykonaniu nesprávneho úradného postupu, a taktiež aby ako svedok vystúpil pred súdom predseda okresného súdu poverený riadením súdu, ako aj podpredseda okresného súdu a to z dôvodu dlhého časového rozsahu zásahu, ktorý pokrýva obdobie, kedy boli do hodnoteného úradného postupu zapájaní všetci zamestnanci súdu. Preto rovnako tak do úvahy prichádzajú ako svedkovia aj vyšší súdny úradníci, či zamestnanci administratívy okresného súdu, ktorý nesprávny úradný postup uskutočnil. V prípade nevylúčenia okresného súdu z rozhodovania dôjde k ústavne neakceptovateľnej situácii, kedy budú proti sebe vypovedať sudcovia, ktorí zároveň pojednávajú rovnakú vec a síce sudcovia súdu, ktorý uskutočnil nesprávny úradný postup. V takejto situácii nie je možné rozumne predpokladať, že výpovede budú objektívne pravdivé, pretože sudca bude vypovedať pred kolegom sudcom, ktorý následne bude vypovedať pred ním o tej istej veci. Následné reťazenie výpovedí v sporoch rovnakého druhu na tom istom súde nemôže priniesť zdanie o spravodlivom výkone súdnej moci. Sudcovia a zamestnanci súdu by mali nutne v sporovom konaní v pozícii svedka predsudky, ktoré spochybňujú naplnenie požiadavky nestrannosti.

b) Na rovnakom mechanizme ako je opísaný pod písm. a) je založené spochybnenie zdania spravodlivosti v prípade výkonu dokazovania listinnými dôkazmi. Ak sudca bude vykonávať dôkaz listinou zo súdneho spisu (alebo súdneho oddelenia) kolegu a následne tento kolega bude vykonávať dôkaz listinou z jeho súdneho spisu (alebo súdneho oddelenia), pričom pôjde o spor rovnakého druhu, je zrejmé, že spravodlivé posúdenie nemožno predpokladať. Nemožno tiež predpokladať spravodlivé zadovažovanie listín zo súdneho oddelenia.

c) Otázky, ktoré by museli v súvislosti s posudzovaním nesprávneho úradného postupu sudcovia, ktorí sú kolegovia na tom istom súde, paralelne riešiť, a spôsob ako by

ich riešili, by prejudikoval stanovisko súdu a nenáležite ovplyvňoval vývoj iných sporov rovnakého druhu prebiehajúcich na tom istom súde. V takomto prípade nemožno predpokladať zdanie spravodlivého výkonu súdnej moci. Sudcovia by opäť mali nutne v sporovom konaní predsudky, ktoré spochybňujú naplnenie požiadavky nestrannosti.

d) Súd musí byť inter alia nezávislí od strán v spore. Ak je súdom Okresný súd Liptovský Mikuláš a na strane žalovaného stojí zástupca Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorý obhajuje postupy sudcu a zamestnancov Okresného súdu Liptovský Mikuláš, aby tak dokázal, že v danej veci nešlo o nesprávny úradný postup Okresného súdu Liptovský Mikuláš a škoda nenastala, nemožno hovoriť o tom, že súd je nezávislí od žalovaného ako strany v spore. Navyše ak podľa úpravy regresnej náhrady v zmysle ust. § 21 a nasl. zákona č. 514/2003 Z. z. bude Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky tým, kto bude uplatňovať regresnú náhradu voči súdu a následne súd bude povinný uplatňovať regresnú náhradu voči zodpovednej osobe, teda sudcovi. Sudca má záujem na tom, aby žalovaný bol v spore úspešný a aby sa tak predišlo uplatňovaniu regresnej náhrady voči nemu, či jeho kolegom, zamestnancom súdu. Sudcovia by mali nutne v sporovom konaní predsudky vo vzťahu k ich regresnému postihu. Predsudky tohto druhu spochybňujú naplnenie požiadavky nestrannosti.“

Podľa sťažovateľky objektívna skutočnosť spočívajúca v tom, že jej žaloby o náhradu škody spôsobenej rozhodovaním sudcov okresného súdu majú byť prerokované a rozhodnuté sudcami toho istého okresného súdu, ktorí majú medzi sebou *„minimálne kolegiálny a väčšina isto i priateľský vzťah“*, vyvoláva dôvodnú pochybnosť o nezaujatosti všetkých sudcov týchto súdov, ktorí sa vzhľadom na dané okolnosti prípadu nemôžu javiť v očiach strán ako nezávislí. V tejto súvislosti sťažovateľka uviedla, že Krajský súd v Trnave, Krajský súd v Nitre a Krajský súd v Prešove dospeli vo viacerých svojich rozhodnutiach v skutkovo a právne obdobných veciach k opačnému právnemu záveru ako krajský súd vo svojich napadnutých uzneseniach.

Krajský súd podľa sťažovateľky v napadnutých uzneseniach dostatočne nevyhodnotil dôvody vylúčenia sudcov okresného súdu z prerokovávania a rozhodovania predmetných vecí, ktorými sú:

„a) pomer sudcu k veci, ktorý má za následok jeho zaujatosť, v danej veci vyplýva aj z právneho záujmu sudcu na prejednávanej veci, pretože môže byť rozhodnutím súdu priamo dotknutý vo svojich právach;

b) nutnosť vylúčenia sudcu, ktorý získal o veci poznatky iným spôsobom, než z dokazovania na konaní;

c) ekonomickú závislosť."

Sťažovateľka v sťažnostiach zároveň reaguje na uznesenie sp. zn. I. ÚS 89/2013 zo 6. februára 2013, ktorým boli jej obsahovo obdobné sťažnosti ústavným súdom odmietnuté z dôvodu nedostatku jeho právomoci na ich prerokovanie.

V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala na konania ústavného súdu vo veciach vedených pod sp. zn. I. ÚS 265/05, sp. zn. III. ÚS 24/05 a sp. zn. III. ÚS 74/2011, v ktorých tento preskúmaval rozhodnutia súdov o zaujatosti sudcov. Ústavný súd však uvedenú rozhodovaciu prax podľa sťažovateľky bez akéhokoľvek zdôvodnenia porušil práve a len v jej prípade. Sťažovateľka taktiež poukázala na odôvodnenie publikovaného uznesenia (40/1998 ZSP) Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd") sp. zn. 3 Cdo 20/97, v ktorom tento súd vyslovil: *„Na prejednanie opravného prostriedku (odvolania či dovolania) proti rozhodnutiu nadriadeného súdu, ktorým tento rozhodoval o vylúčení sudcov príslušného súdu, nie je daná príslušnosť žiadneho súdu. Preto Najvyšší súd v takomto prípade konanie o opravnom prostriedku zastaví (§ 104 ods. 1 v spojení s § 243 C O. s. p.)."*

Z uvedeného podľa sťažovateľky vyplýva *„v právnom štáte jednoznačný záver, že vo veci je daná právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky rozhodnúť o podanej ústavnej sťažnosti, pričom vzhľadom k existencii viac ako 10.000 pozitívnych rozhodnutí krajských súdov Slovenskej republiky, ktoré predložil sťažovateľ ústavnému súdu ako dôkazy v konaní a ktoré svedčia o jednoznačnej potrebe vylúčiť okresné súdy z prejednávania a rozhodovania vecí s predmetom náhrady škody, neostáva nič iné, len zo strany ústavného súdu vyhovieť princípu legality a princípu právnej istoty a rozhodnúť podľa predloženého petitu".*

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví, že napadnutými uzneseniami krajského súdu boli porušené jej základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, napadnuté uznesenia krajského súdu zruší a veci vráti krajskému súdu na ďalšie konania a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

Sťažovateľka súčasne navrhuje, aby ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) *„vydal dočasné opatrenie, ktorým rozhodne o odklade vykonateľnosti“* napadnutých uznesení krajského súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K bodu 1 výroku tohto uznesenia

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí na spoločné konanie, avšak v súlade s § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy primerane použiť na prípadné spojenie vecí § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 17168/2013, sp. zn. Rvp 17169/2013, sp. zn. Rvp 17170/2013, sp. zn. Rvp 17171/2013, sp. zn. Rvp 17172/2013, sp. zn. Rvp 17173/2013, sp. zn. Rvp 17174/2013, sp. zn. Rvp 17175/2013, sp. zn. Rvp 17176/2013, sp. zn. Rvp 17177/2013, sp. zn. Rvp 17178/2013, sp. zn. Rvp 17179/2013, sp. zn. Rvp 17180/2013, sp. zn. Rvp 17181/2013, sp. zn. Rvp 17182/2013, sp. zn. Rvp 17183/2013, sp. zn. Rvp 17184/2013, sp. zn. Rvp 17185/2013, sp. zn. Rvp 17186/2013, sp. zn. Rvp 17187/2013, sp. zn. Rvp 17188/2013, sp. zn. Rvp 17189/2013, sp. zn. Rvp 17190/2013, sp. zn. Rvp 17191/2013, sp. zn. Rvp 17192/2013, sp. zn. Rvp 17193/2013, sp. zn. Rvp 17194/2013, sp. zn. Rvp 17195/2013, sp. zn. Rvp 17196/2013, sp. zn. Rvp 17197/2013, sp. zn. Rvp 17198/2013, sp. zn. Rvp 17199/2013, sp. zn. Rvp 17200/2013, sp. zn. Rvp 17201/2013, sp. zn. Rvp 17202/2013, sp. zn. Rvp 17203/2013, sp. zn. Rvp 17204/2013, sp. zn. Rvp 17205/2013, sp. zn. Rvp 17206/2013, sp. zn. Rvp 17207/2013, sp. zn. Rvp 17208/2013, sp. zn. Rvp 17209/2013, sp. zn. Rvp 17210/2013, sp. zn. Rvp 17211/2013, sp. zn. Rvp 17212/2013 a sp. zn. 17213/2013, z ktorých vyplýva ich právna a skutková súvislosť, a prihliadajúc taktiež na totožnosť v osobe sťažovateľky a rozhodnutia krajského súdu, proti ktorým tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd, aplikujúc § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP, tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.2 K bodu 2 výroku tohto uznesenia

Sťažovateľka sťažnosťami namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami krajského súdu, ktorými tento inter alia rozhodol o (ne)vylúčení konkrétnych sudcov okresného súdu z prejednávania a rozhodovania tam označených civilných vecí.

Ústavný súd je súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústava). Túto ochranu poskytuje aj základným právam účastníkov v konaní o ich veci pred súdmi (všeobecnými) alebo pred inými orgánmi Slovenskej republiky v prípadoch ustanovených zákonom. Tieto práva vyplývajú z ústavno-procesných princípov konania pred uvedenými orgánmi (čl. 46 až čl. 50 ústavy) a patrí medzi ne aj právo každého na rozhodnutie jeho veci tým sudcom, ktorého určuje zákon.

Základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je v Občianskom súdnom poriadku garantované prostredníctvom vylúčenia sudcu z jej ďalšieho prejednávania a rozhodnutia pre zaujatosť (§ 14 až § 16 OSP). Okolnosť, že o veci napriek tomu rozhoduje sudca, ktorý mal byť podľa subjektívneho názoru účastníka konania z ďalšej účasti na jej prejednávaní a rozhodovaní vylúčený, je dôvodom na uplatnenie riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoje rozhodnutia, podľa ktorých všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje, preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07). Za situácie, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa

Občianskeho súdneho poriadku, sa nemožno domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

Podľa platnej právnej úpravy konania pred všeobecnými súdmi a judikatúry všeobecného súdnictva sú ich závažné procesné pochybenia (vrátane porušenia základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy) dôvodom na podanie odvolania (§ 201 a nasl. OSP), príp. (za splnenia zákonom ustanovených podmienok) aj na podanie dovolania [§ 237 písm. g) OSP (pozri napr. IV. ÚS 26/04, IV. ÚS 201/04)]. Pokiaľ podľa názoru sťažovateľky krajský súd napadnutými uzneseniami rozhodol zjavne neodôvodnene, potom sa jej sťažnosti podané ústavnému súdu javia ako predčasné, keďže v ďalšom konaní v merite veci pred všeobecnými súdmi môže sťažovateľka postupovať už uvedeným spôsobom a domáhať sa ochrany svojich práv podaním odvolania proti rozhodnutiam prvostupňového súdu, prípadne dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu. V tomto prípade teda v predmetných konaniach existuje „iný súd“, a to krajský súd, resp. najvyšší súd, povolaný na poskytnutie ochrany základným právam sťažovateľky. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 153/96 z 21. augusta 1997, v ktorom sa inter alia uvádza: „Neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. g) O. s. p., posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju posúdil nadriadený súd súdu procesnému, ktorý vo veci rozhodoval, ak v námietke boli uvedené nové skutočnosti.“ Ústavný súd preto zastáva názor, že v posudzovaných veciach sťažovateľky nemá dostatok právomoci na meritórne preskúmanie jej námietok smerujúcich proti uzneseniam krajského súdu sp. zn. 10 NcC 54/2013 zo 6. februára 2013, sp. zn. 5 NcC 308/2013 z 19. marca 2013, sp. zn. 10 NcC 55/2012, sp. zn. 10 NcC 59/2012 zo 7. februára 2013, sp. zn. 7 NcC 84/2013 z 13. februára 2013, sp. zn. 5 NcC 95/2012, sp. zn. 8 NcC 190/2013, sp. zn. 5 NcC 37/2013, sp. zn. 5 NcC 22/2013, sp. zn. 5 NcC 28/2013, sp. zn. 5 NcC 31/2013, sp. zn. 5 NcC 49/2013, sp. zn. 5 NcC 27/2013, sp. zn. 5 NcC 34/2013, sp. zn. 5 NcC 20/2013, sp. zn. 5 NcC 23/2013, sp. zn. 5 NcC 38/2013, sp. zn. 5 NcC 29/2013, sp. zn. 5 NcC 26/2013, sp. zn. 5 NcC 32/2013, sp. zn. 10 NcC 56/2012, sp. zn. 10 NcC 58/2012,

sp. zn. 8 NcC 191/2013 a sp. zn. 10 NcC 54/2012 z 28. februára 2013, sp. zn. 10 NcC 29/2013 a sp. zn. 10 NcC 35/2013 z 23. januára 2013, sp. zn. 8 NcC 30/2013 z 25. februára 2013, sp. zn. 9 NcC 30/2013 z 31. januára 2013, sp. zn. 10 NcC 37/2013, sp. zn. 10 NcC 27/2013, sp. zn. 8 NcC 20/2013, sp. zn. 8 NcC 21/2013, sp. zn. 8 NcC 23/2013, sp. zn. 8 NcC 19/2013, sp. zn. 8 NcC 24/2013, sp. zn. 10 NcC 33/2013, sp. zn. 10 NcC 21/2013, sp. zn. 10 NcC 25/2013, sp. zn. 10 NcC 26/2013 a sp. zn. 10 NcC 31/2013 z 30. januára 2013, sp. zn. 6 NcC 275/2013 z 27. februára 2013, sp. zn. 8 NcC 88/2013, sp. zn. 8 NcC 89/2013, sp. zn. 8 NcC 85/2013, sp. zn. 8 NcC 84/2013 a sp. zn. 8 NcC 83/2013 zo 14. februára 2013.

Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby účastník konania domáhajúci sa ochrany svojich základných práv sám rozhodol o tom, či sa jej bude domáhať v konaní pred všeobecnými súdmi alebo ústavným súdom. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy zjavne vyplýva, že pred podaním sťažnosti ústavnému súdu musí účastník konania vyčerpať všetky riadne i mimoriadne opravné prostriedky, resp. iné prostriedky nápravy, ktoré sú mu dostupné v konaní pred všeobecnými súdmi.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené sťažnosti sťažovateľky pri ich predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

Keďže sťažnosti boli odmietnuté, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v sťažnostiach nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. decembra 2013